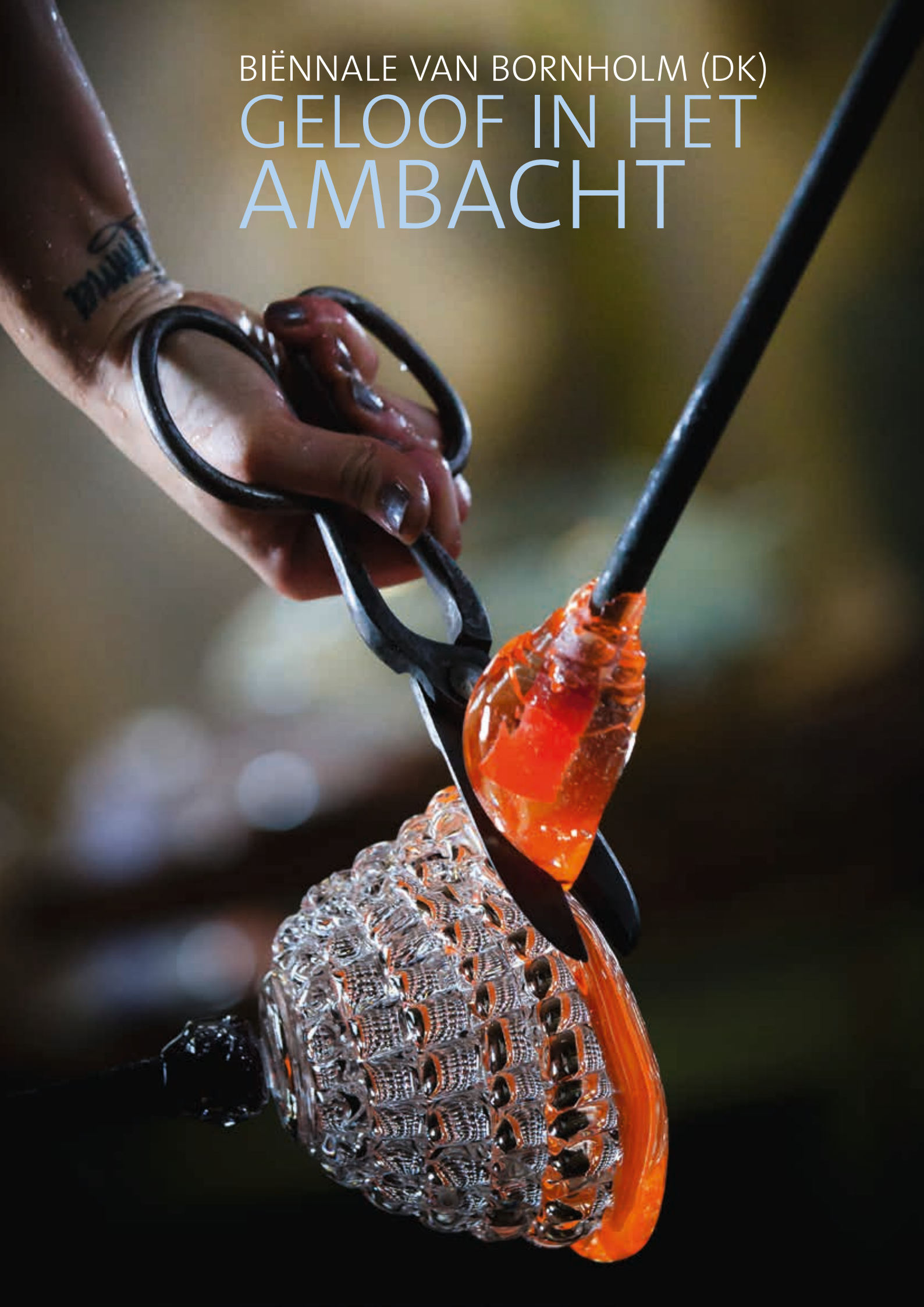

BIËNNALE VAN BORNHOLM (DK)
GELOOF IN HET
AMBACHT

VAN 12 SEPTEMBER TOT EN MET 15 NOVEMBER 2020 HEEFT IN DENEMARKE
DE 8^E EDITIE PLAATS VAN DE BIËNNALE VAN BORNHOLM VOOR HEDENDAAGS
EUROPEES GLAS. HET DEENSE EILAND BORNHOLM GEBRUIKT DIT EVENEMENT
OM HET AMBACHT VAN HET HEDENDAAGSE GLAS IN EUROPA TE PROMOTEN.

DOOR HAN DE KLUIJVER

S tilte op straat, een lege agenda, het loslaten van verplichtingen en tegelijkertijd de onheilspellende berichten en de onrust van binnen. Er heerst een vreemde sereniteit. Eigenlijk wisten we allang dat we ingrijpende veranderingen moeten aanbrengen in onze manier van leven, reizen, consumeren en vermaken, willen we als soort overleven. Het eindeloos produceren en consumeren van goederen en de slopende hoeveelheid informatie over onzinnige zaken hadden een verdovend effect. Zelden doen we dingen zonder te haasten, zelden wachten we rustig op antwoorden. Nu we in één keer massaal in de quarantaine van onze eigen consumptiemaatschappij zitten, beseffen we dat we nauwelijks nog zelf dingen produceren. Ambachtsfabrieken zoals meubel- en mode-industrieën verplaatsten hun productie naar landen als China, glasfabrieken (zie Fjoezzz 2-2016) en de ambachtelijke kristalproducent Royal Leerdam Crystal sloten hun deuren. Nu ook de overgebleven ambachtslieden onder zware financiële druk staan, beseffen we wat we missen. Zonder ambachtslieden kunnen we fluiten naar bijzondere schoenen, kleren, meubels, glas en keramiek, muziekinstrumenten, boekenkasten, boeken en goed eten.

AMBACHTSCULTUUR

Er wordt al lange tijd gesproken over de noodzaak tot herwaardering van ambachtelijk werk. Die oproep is nu urgenter dan ooit, willen we na deze crisis nog ambachtslieden over hebben. Maar hoe ziet een ambachtscultuur eruit? In zo'n cultuur gaat het om zowel de kwaliteit van producten als de kwaliteit van werk. In een ambachtscultuur zijn consumenten niet alleen geïnteresseerd in de prijs, maar ook in de kwaliteit van een product of dienst. Ze hechten waarde aan het

verhaal van het ambachtelijke werk en willen daaraan deelnemen door ambachtelijke producten en diensten af te nemen. Daarnaast moet er geïnvesteerd worden in goed onderwijs. Er is veel spanning voor nodig om jongeren te stimuleren voor een ambacht te kiezen en om goede opleidingen aan te kunnen blijven bieden.

Inmiddels hebben niet alleen overheden maar ook internationale organisaties als UNESCO aandacht voor ambacht. Het besef is doorgedrongen dat ook met de voortsnellende technologische ontwikke-

Geheel boven: Martin Janecky aan het werk in Murano (IT). Tijd voor algehele herwaardering van ambachtelijk werk. Foto Han de Kluijver, 2018

Boven: slijperij Royal Leerdam Crystal. Ambachtelijke kristalproducent uit Leerdam na 142 jaar ten onder. Foto Han de Kluijver, 2016

Pagina 14: Laat het ambacht niet uit onze handen vloeien. Foto Ben Deiman, 2010

lingen moderne samenlevingen goede ambachtslieden hard nodig hebben en dat het belangrijk is bepaalde handvaardigheden te onderhouden. Musea hebben in het verleden verschillende tentoonstellingen georganiseerd om '...de rol van het maken in ons leven' te vieren (Victoria & Albert Museum, Londen, GB, 2011) of '...om de discussie over het ambacht naar een ander niveau te tillen en het imago van het vakmanschap te verrijken' (Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam, 2013). Zie ook Fjoezzz 1-2017.

Tekenend is de invloed die het boek *De Ambachtsman* (2008) heeft gehad, geschreven door de Amerikaanse socioloog Richard Sennett. In de werelden van ont-

werp en de kunsten kreeg dit boek een groot onthaal met als gevolg dat steeds meer kunstenaars het ambachtelijke aspect van hun werk onderkennen. De belangstelling kan iets te maken hebben met de karakterisering die Sennett geeft van de ambachtsman: wie wil niet gezien worden als iemand die werkt met het hoofd, het hart en de handen? Kortom, het is hoog tijd dat we beseffen dat we onze ambachtslieden moeten koesteren, om er vervolgens alles aan te doen om een nieuwe ambachtscultuur te realiseren, die niet alleen kwalitatief hoogstaande producten en diensten voortbrengt, maar ook bijdraagt aan een duurzame economie.

BORNHOLM

Terug naar het evenement in Bornholm. De *European Glass Context 2020* komt voort uit een visie van Bornholm als 'Makers Island'. Bornholm heeft namelijk de hoogste concentratie ambachtslieden per vierkante kilometer en kreeg in 2018 de titel 'World Craft Region'.

De *European Glass Context 2020* wisselt om de twee jaar tentoonstellingen over keramiek en glas af, en wordt georganiseerd door de Koninklijke Deense Academie voor Schone Kunsten en de School of Design Bornholm (KADK). Dit jaar staan glas en duurzaamheid centraal met twee tentoonstellingen in het Bornholm Kunstmuseum en Grønbechs Gård. Zestig kunstenaars uit alle 31 Europese landen zijn uitgenodigd om nieuw werk te maken. De kunstwerken mogen refereren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties, mogen politiek of sociaal activistisch van aard zijn, of het mogen unieke, eigentijdse meesterwerken zijn. Daarnaast worden er tal van lezingen en workshops gegeven. Kortom: een evenement waar Europese glaskunstenaars laten zien hoe ze hun ambacht levend houden.

Bornholms Kunstmuseum
 Otto Bruuns Plads 1
 DK-3760 Gudhjem, Bornholm
 t +4556484386
 post@bornholms-kunstmuseum.dk
 Open: dagelijks 10.00-17.00 uur
 v.a. 1 sept. di t/m zo 10.00-17.00 uur
 www.bornholms-kunstmuseum.dk
 www.europeanglasscontext.com

Boven: Bornholms Kunstmuseum, Gudhjem, Bornholm, DK. Bornholm heeft de hoogste concentratie van ambachtslieden per vierkante kilometer en kreeg in 2018 de titel 'World Craft Region'. Foto Bornholms Kunstmuseum

Kunst hoeft niet gered te worden. Kunst zal ons redden en dat heeft ze altijd gedaan. Kunstenaars zijn nodig voor de betekenis in het maakproces en er is een publiek nodig, waarbij het werk wel of niet resonanceert.

Foto Murano (IT), opening GAS, Han de Kluijver, 2018